

АКМЕШІТ

жастары

6+

Газет 2013 жылдан
қарыкүек айынан бастап шығады

Қызылорда облыстық жастар газеті

Жаннан қымбат оларға ар,
Мен жастарға сенемін.

Мағжан

№ 47 (48)
24 қараша, 2022 жыл

ЖАҢА ҚАЗАҚСТАНҒА ЖАҢА ҚАДАММЕН

Көршілес мемлекеттердегі геосалыс тұрақсыздық жаһайдында қорғанысты арттыру, егемендік пен аумактық тұтастықтың жөн үлттых мұмдемізді коргау, алеуметтік-экономикалық дамуды көздейтін стратегиялық реформаларды іске асыру үн тәртібін түспейді. Кешегін Президент сайлауы сонын алғышарта болатын. Тәуелсіздік алғалы бері елде жетірет, яни 1991, 1999, 2005, 2011, 2015, 2019 және 2022 жылдары Президент сайлауы еткен. Жылнамада тұылғы 20 жаңа осы ерекше оқиғамен есте қалары анық.

Себебі болашағымыздың айқындағында тарихи сатте ербір қазақстандық жауапкершілік таныты. Еліміз бойынша 11 950 485 сайлауынан дауыс берүнен жағдай жасалды. Бул ретте «Атапат» партиясы Қорамдық саясат институтының директоры Медина Нұргалиева халық таңдау жасауда асық екенин жеткізді. Саралының айтуышы, биыры қыркүек-қазан алғарында институт жүргізген алдың ала зерттеу азаматтардың алдағы сайлау туралы хабардар екенін, оған қызыметшілер танытып отырганың көрсеткендік. Ресында татулықты тұмарт еткен ел азаматтарды саяси науқанға бей-жай қарамады. Соның ішінде Сыр ел дауыс беру жөнінен республика бойынша екінші орынға тұрақтады.

Аймақта 373 участкени есігі ашық болды. Оnda 482934 дауыс берушүү тіркелген. Соңдай-қа орталық сайлау комиссиясы усынған дерекке сәйкес, тізімдегі облыс тұрғындарының 81,07 пайызы саяси науқанға қатысқан. Бул – республика бойынша жоғары нәтиже. Облыс екімі Нұрлыбек Налибаев және Әлім Мусімұлы атындағы №101 мектеп-лицеиде орналасқан №263 сайлау участкесіндегі қала тұрғындарымен бірге таңдау жасады.

Озге да сайлау участкелерінде жұмыс қызу жүргіл. Сол жағалуда орналасқан №372 сайлау участкесінде Президент сайлауын алғаш қатысқан жастар көздейсті. Солардың бірі – Нұрай Жубатқан. Әрбір жастың таңдауда манызды деп білітін дауыс берушүү үшін бұл ерекші күн болды, оған толқын тұрғандық жаисармады. «Шынымды айтсаң, сайлауга бірінші рет қатысқандықтан катты кобалып тұмын. Мен үшін бұл жаупапты таңдау, ейткені езімнің сайлау құбынымда алғаш пайдаландым»

деген пікірмен белгілі Нұрай.

Сол күні медицина саласын алға сүйреуге атсалып жүрген қазалының шемшердөр де сайлау участкесінде табылды. №66 сайлау участкесінде Даирға, Динара, Элия Шәкіровалар дауыс берді. «Біз жаңа өзгерістерге үмттүліс жасаған елдің болашағына сенеміз. Сондықтан бүгінгі таңдау біз шішін айрышка маңызды арқа асқан жауапкершілікке топы» деді шемшердөр. Шиел ауданы, Ақтогон ауылында тұратын Сейткантаров аулеттін 8 келінің де бір мезетте дауыс беруге барыу ауыл-аудылдау қауымын белсенділігін бақытты.

Өсірепе жастардың Жаңа Қазақстанның жаңа бағыты, жаңа бағдарды, жаңа қадамына атсалысын жасыс нәтиже. Бул ретте Қызылорда қаласында 99 сайлау участкесі болса, сонда бақылаушы болуға көбіне жастардың қызыгуышының таңдаудың күндері. Ескереттің жайт, бақылаушыларға жархы төленбейді, тек қана саяси тәжірибе мен азаматтық қорамды дамыту мүмкіндік беріледі.

– «Жастар үнін республиканың қорамдың бірлестігін атсан сайлау барысын ғылыми-бюленттік жаңа тұрақтың жасады. Дауыс берушүүлдердің көлу қарының аса жоғары болды. Сайлау участкесінде барлығы талаптарға сәй етті, – деді байқаушы Мұхтар Жұмаш.

20 қараша күн ОСК Президент сайлауының қорытындысын жариялады. Ресми мәлімет бойынша 81,3% сайлауы Қасым-Жомарт Тоқаев дауыс берген. Бұл азаматтардың 93,5% бекем бірлігінің арқасында жөн жеткізгендегі жархы жөн айын жөнінде бір болды. 26 қарашада Президент Қазақстан халықын айт береді.

Мәлір НЕДИН

ЕЗІМІЗДАН ӨНІМ СУРАНЫСТА

Мемлекет тарапынан көніл бөлінеге бастағалы аудандар мен аудың қызындағы жерлерде көсіпкерлік саласы құлашын көнеге жауды. Сөзімінегізсіз емес. Бір ғана Қазалы аудандында алғашы жартыжылдықта 5208 көсіпкерлік субъектісі тіркелген. Оның ішінде құнделікті қажеттілік қатарындағы тамак өндірісінің орны ерекше. Ұакыт пен қоғам сұраныс на сай жартылай дайын өнімдер мен тәттілдерді дайындаушылар саны көбейгенмен тапсырыс берушүүлөр азайған емес. Демек көсіпкер өзіне де, өзеге де пайдалы бола білген гой.

Қарашаның үшінші жекенебі – ауыл шаруашылығы, тамак жөн өңдерде өнеркәсіптері күні. Атаулы дағатта орай қазалылық жас көсіпкер Айдана Тілекпен жартылай дайын өнімдер өндірісі мен көсіп бастау туралы сұқбаттасқан едік.

– Кез келген қазақ қызының ас үйден алыс емес екенін беліміз. Дегенмен бұл салада қалай келдің?

– Қасиетті қазалы топырағында туып-естім. Отбындағын, құдайға шукір, екі қызының анасымын. Қаладағы С.Сейфуллин атындағы №165 мектеп түлегінің Кейін Қорыт ата атындағы Қызылорда университетінде «Акпараттық жүйелер» мамандығында оқыдым. Өзінің айтқандай, қазақ қызындарының қай-қайсысы да ас үйден алыс емес. Оның үстінде біздің жақтапыңындағы күндеңіз. Мамандығым ақпараттық жүйелерге қатысты болғанда туымыс құрған соң түспіру, туруп тагамдар езірлеуге қызығылуының арта тусти. Үйде отырып онтайн күрстарға қатысын, сан түрлі тәттілдерді үйреп тұратындасты. Үйде келген қонақтарға, отбасына дайындалады, қуаныштыңындағы. Етін дәтті тагамдар езірлеккенден ракат алаңын. Ас үйдегі шеберлікten гөрі сүйкітісім, хобиим десем артық емес.

Қазақтың үйнен қонақ арлыған ба? Кез келген күні, кез келген уақытта жақын тысын, жұрагатын, келіп қалады.

Сондай үақыттыңыз болып, асықтан сөттерде ойына келеп шешім – дүкеннен тез дайын болатын, жартылай дайын тагам алу. Осылайша көсіп бастауға идея келді. Неге осы касіттің ежегей-тегжейлі зерттеп қарал,

дамытпаска деген оймен іздене бастадым. Жартылай дайын өнім шығаруды бастағаныма бірнеше ағана болса да сұраныс күннен күнгө артуда.

Бул – біздің өнімдердің халықта пайдалы, қунделікті қажеттілігіне жарайтының белісі. Қесіп бастауда мемлекеттегі ешқандай грант алмады, жоспармынан салынып шығара бастадым. Осылайша тапсырыс тақебіді, тұракты клиенттерде пайда болды.

– Қазір жартылай дайын өнім шығаратындар көп. Тұтынушы неге сіздің өнімді таңдайды?

– Иә, ауданының өзінде жартылай дайын өнім шығарып жатқандар көп. Бірақ «Дәмді елемінің ерекшелігі – өнім кұрамының табигильтігінде. Тазалығындағы таза етті өзіміз тартып, косталарын қолмен турал, қамырын қолмен жайып, анапарымыз үйде қалай дайындасты, дәл солай жасап үсінамыз. Етіміз 100% халал, өнімдеріміз, дайындастын асханамыз тап-таза. Сондықтан тұтынушы жарнамасыз-бір рет біздің өнімдерінің дамығас, тұракты тапсырыс берушіге айналды. Демек, біздің мақсат орындалды.

– Айдана, жартылай дайын өнім түрлеріне тоқтасың...

– Біздегі енім түрлері: түшшара, манты, тефтели, котлет, кесе, самса, балш. Өнімдерді шұядам болып дайындаїмыз. Күннен 30 келіден жоғары тапсырысты дайындал жібереміз. Тәуекел деп көсіп бастаудың, енді алда жоспар көп. Алдымен «Дәмді елем Қазалы» деген атаумен жартылай дайын өнімдерімізге арналған шағын дүкен ашасам деймін. Ассортиментте деген көбейткім келеді. Бүйірса, барлығы да жоспарға сәй жүзеге асады.

– Қесібіңіз еркендей берсін!

Сұқбаттасқан
Дина БЕКЕБАЙ

ДУБЛЯЖ ДАУЫ БАСЫЛМАЙ ТҮР

Күз айы – жаңа фильмдердің түсінекес көзөні. Науқан Қызын шақта көрермен кинотеатрга ассырып, сүйкіті фильмін тамашалауда үмттілділік атап алғандағы ахуал мүнде бөлек. Ер фильм жаңақа шыққан сайын киононың қазашқа дубляжы мен көрсетілім санына қатысты дауыттылайды.

Тілті, санкцияның салдарынан танынбал голливудтық киностудиялар Ресст нарғынан кетіп, көптеген шетелдік кинотүрліктер көрсетілімі мен орыс тіліндегі дубляж тоқтатылса да бул мәселе езектілігін жоғалттап

отыр. Кейірі бір мәселеңін қазақ дубляжының саласынан ізделсе, енді бір көсіпкерлердің кемшилігі екенін айтуда. Осы орайда алғашы сын – елдегі дубляж ахуалының жай-жасарын саралап көреліп.

Жалпы, Қазақстандың дубляж тарихы 1960-1970 жылдардан бастау алады.

Саладағы ең алғашқы жұмыс Шәкен Айманов

атындағы «Қазақфильм»

киностудиясына тиесілі. Алғаш «Қызы Жібек», «Мениң аттым Қожа», «Бандының күған Хамит» сияқты тұндырылған қазақ тілінде дубляждадылған. Алайда Кенес одагы ыдыраған сон дубляж жасау ісі біршама көнжелеп, соңғы он жылда фильмдерді дыбыстыру, соның ішінде импорт тұндыны дубляжуда кайта жанданды.

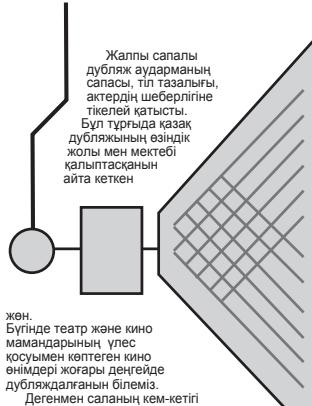
Телеарналардың жағдайы

емес, кинотеатрлар

дубляж жұмысын дербес жүргізеді. Көптеген олдырылған көрсеткіштердің тұндырылғанын қарастаған вәза етілдік. Балықтардың өнімдерінің салынып шығарылған шағын дүкен ашасам деймін. Ассортиментте деген көбейткім келеді. Бүйірса, барлығы да жоспарға сәй жүзеге асады.

– 2 бетте

жен.
Бұганде театр және кино мамандардың үлес косынын көтеген кино емдедер хөзар дегендеге дубляждалғаны білеміз.

Дегенмен сапалын кем-кетігі жетерлік. Әсіресе, шетелден көтеген фильмдердің аударма сапасы мен дауышын ерекше мамандарды таби іс актап тұр. Мұнда дубляж режиссері Гүлназид Омарованиң отандың БАК-та жарияланған пікірін антру қызын емес.

— Қазір шетелдік кинопарды дыбыстауга қыттысты тісті көліпейдегер жүріп жатыр. Әйріге езімдің фильмдермен жұмыс істедеміз. Егер голливудтық кинопар көліп болса, ен аеүл матайн орын тілесі, содан соң қазак тіліне аударудан бастайымыз. Одан соң қасиб да быттыста бастапады. Әрине, сапалы дубляж жасау қарқына да байланысты. Оның үстінде фильмдерде де тез арада азірлеу жажет. Мәселен, қазір бір кінога 3 ал жажет. Ал Ресейде дубляж 5 күнге ғана созылады.

Тағы бір мәншізді мәселен — ол матан аудармасы. Жаисарлыны жок, көбіне қазак тіліне сезбеб-сөз аударылғанындақтан, сейлемнің мағынысы бұзылып, мүшем түншілік сөздерді еттіміз, — дейді мәншін.

Расында, Ресейде жұмысын тоқтатқан шетелдік кинондустриядағы атакты

жалпы сапалы дубляж аударманың сапасы, тіл тәзбелігіне тікедей жақтысты. Бул түргауда қазак дубляжының өзіндік жолы мен мектебі қалыптасқанын айтқең

компаниялар Қазақстанмен жұмыс істеуге нийт білдірген. Тіпті болашакта қазақстандық актерлар дубляждадан Голливудтың ірі бес киностудиясының

актерлердің дауысын, музыканы, елеңдиң қалыптастырылғандарын береді.

Көлешекте аудармашылар, театр актерлерінің, дыбыс режиссерлерінің тапшылығы болуы мүмкін, бірақ бұл, дауысыз, қазак тіліне дубляждада сапасын

оныңдаңдар дәрежеге жеткізес, артық шыныдалмай-ақ Голливудтың тапшылығы берун күтеген ек. Алайда бізде ондай мүмкіндік жок. Себебі көрермен кинотеатрдан қазақша дыбыстаған тұндының көрүре күмартайды, — дейді Айымгул Мәліккызы.

5-10 жыл бұрын

«Непіктен қазақша

дыбыстаған фильмдердің көмегінде аз?»

деген «Сауда»

суралып аз» деген

ондайдағы пікір таралған билеміз.

Сол кезде когам

белсенділері мен

халық мұчада

оның жансак

екенин айтқын

қазақша кино

керісі көлетін

көтілген жеткізеген болатын.

Содан бері отандық киноарында

қазақтің фильмдердің көтілген

Дзюдодан ерлер мен әйелдер арасындағы Қазақстан чемпионаты өз мөрсіне жетті. Еліміздің барлық аймагынан келген белді балуандардың басын қосқан жарыста сенсациялық нәтиже көп тіркелді. Кейбір салмақ дәрежелерінде біраз жылдан бері үлттүк құрама салында әнер көрсетілі, халықаралық ареналарда өлтірмисін абыйоримен қорғап жүрген сақта спортыштар жүлдеге іліне алмады.

60 келіп салмақ дәрежесінің басты фавориті Елдос Сметов бол жарыстан босатылғандыктан, жаңынелерден пайымдаудына, Бас жүзде шаш тартыс үлттүк құрама мүшелері Мажан Шамшаддин, Бауыржан Жауынтаев, Бауыржан Нарбас және Шерзод арасында өргүре Мамандарын пікір көлемді. Бірақ бул деп көлемді. Жогарыда есімдері

Бекір Тәнірберген, Махамбет Сагатбеков, Ермат Есказиевтің исергерен от картылған финалда Аскар Наркулов тіз бүктірді. Актық айаста Шамшаве оралылғы Аңасарбек Гангулінші еш кинжалмай жеді. Маныстасұлтак Наркулов пен жетісүлік Дархан Қойбагаш ушінши

үлай салынмен үтса, одан кейінгі шуеүн иппонмен, яни таза жеді. Нәтижесінде Бекарыс Садулақада еш чемпионның атанды. Құміс медальді атыраулық Бекзат Шагатаев иленес, кола жүлдене тағы берітін иесі Сұнгат Закарияев пен қызылордадылық Нұрлыхан Шархан иемденді.

Алтындардың айқасы Әділ Оразбаевтың женисінен ақталды. Әділ финалда жамбылдық Жамбыл Тұрғыншалып шаш қаптырып кетті. Қызылордадылық Еламан Ерагалиев пен павлодарлық Серік Сөлеменов шундағы Қызылордадылық Нұрлыхан Шархан түвірге көтерілді. Аса ауыр салмақта Еламаннан белек, ер жылдарды «Қазақстан Барсының» түніндіре елеулі табыстыра көп жеткізген казак күрсесін аса шеберлерінде дә калың шоғыры әнер көрсетті. Алайда Ерасыл Қажыбаев, Нұрдаulet Жарылапов, Талғат Әміренов және Галымжан Қызылорда салынды туын балуандардың бул жарыста бағыты жаңадан.

Ал әйелдер арасындағы жарыстың нәтижесі менінады:

48 келіп:

1. Галия Тыныбаева (Алматы қаласы), 2. Сара Құлым (Түркістан), 3. Ирина Дубовская (Жетісу) мен Айнур Түйтекова (Алматы облысы).

52 келіп:

1. Әйгерим Еблікадырова (Астана), 2. Толғанай Абейуова (Ақмола), 3. Гулдана Әлмухамбетова (Маныстасу) мен Қындызы Жылжылова (Қызылорда).

57 келіп:

1. Бакыт Қусакбаева (Ақтөбе), 2. Даана Әлбірова (Атырау), 3. Балын Құрманбай (Алматы қаласы) мен Руза Нұрмұхаметова (Жамбыл).

63 келіп:

1. Есмегелүү Куюлова (Атырау), 2. Мелдира Нарынова (Жетісу), 3. Зарина Сәрілова (Абай) мен Самалай Ерагалиева (Қостанай).

70 келіп:

1. Анастасия Маякова (Ақмола), 2. Анастасия Морозова (Алматы қаласы), 3. Ажар Асхат (Абай) пен Перизат Жылжыбекова (Түркістан).

78 келіп:

1. Аруна Ганделдин (Ақтөбе), 2. Назерек Тілекханова (Шымкент), 3. Лаура Женбекова (Қарғанда) мен Есбол Бисенбай (Қызылорда).

+78 келіп:

1. Акөрек Рамазанова (Алматы қаласы), 2. Камила Берілкапа (Жетісу), 3. Аида Тоййыбекова (Қарғанда) мен Альбина Бакиева (Шымкент).

Ә:

КАТАРДАҒЫ ҚЫЗЫҚТАР

Биыл футболдан 22-мәртебалық жөлдірілген әлем чемпиоанатының тоғын жаңа жаңылардың көм болуда. Соның бір – футбол жүлдездірілген Көрін Бензема мен Сенегалдың бас жүлдезі Садио Манеге байланысты ақпарат. Қос жүлдезі да Катардағы үлкен мундиалық қатыс пайтыны анақтады.

Сейтіл, бул матч 117 минутта созылды.

Ағылшындардың

барлық ойыншысының құны

– 1.26 милиард

евро. Солардың

арасындағы өн

күндысы – Филип Фоден, 22 жастағы

«Манчестер

Ситидін» жаңылай

коргаушысы 110

миллион еурога

багаланып отыр.

Одан кейінгі сатыға

Джуд Беллингем (100

миллион), Бакайо

Сака мен Харі Кейн (90 миллион), Деклан

Райс (80 миллион),

Мейсон Маунт (75

миллион), Рахим

Стерлинг, Джек

Грилиш және Трент

Александер Арнольд

(70 миллион) санды

төнбіл да шеберлері

жайгасы. Екінші және

үшінші орындарда

– Бразилия мен

Франция. Бул мемлекеттердің дүрбіншілдік

шамасында

Бразилияның

беткеуистары

Винисиус Жуниор 120

миллионга багаланса,

францидардың дүндүлді Килиан

Мбаппенің

құны 160

ПАРИЖДЕ ГӨЛІМШАДЫ

миллион

евронда үрал

тын Сандай-ак

ТОП-10 команданың

катарында

Португалия (€ 937

млн), Германия (€ 886

млн), Испания (€ 872

млн), Аргентина (€ 645

млн), Нидерланд (€ 587

млн), Бельгия (€ 563

млн) және

Уругвай (€ 450 млн)

құрамалары бар.

Соньмен жаңар

бынғы бірнешілгін

басты сенсациясы

– Аргентина мен

Сауд Арабиясы

арасындағы кедесүз

Чемпионаттың басты

фавориті саналған

Аргентина мен

жокта қарсыласына

жол берді. Матча

алдынан Месси есеп

ашты. Терешнің

белгілелеген 11

метрлік үйін добын

мергем Месси мүлт

жібермелі. Алаңда

Аль-Шехри мен

Аль-Давсаридың

соққылары Аргентина

қапасынан қыбек

төрленді. Сандай-ак

Сауд Арабия мен

Францияның

жокта 100-

жылданнан

шамасында

